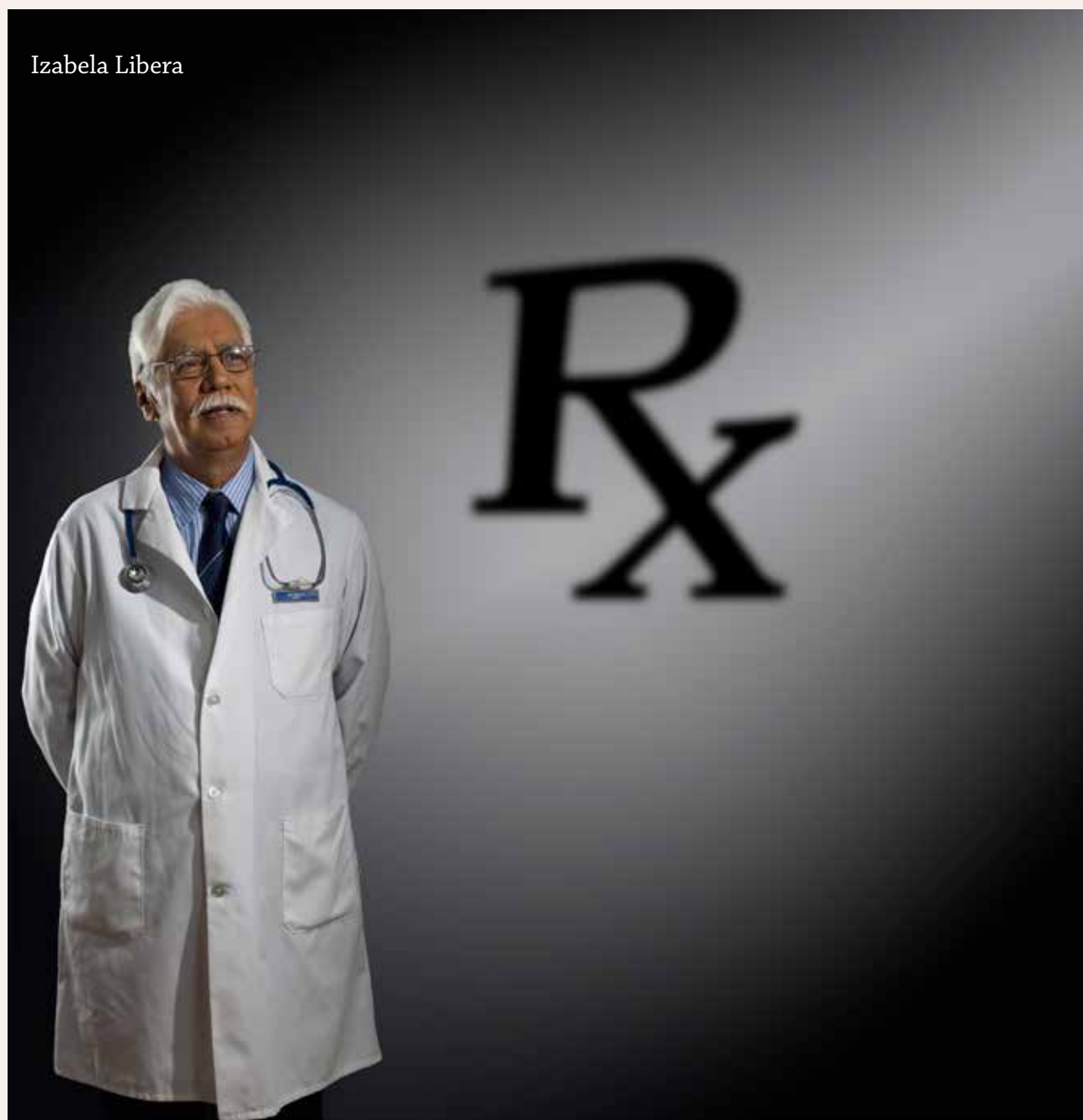

JAK DŁUGO WAŻNA JEST RECEPTA?

Izabela Libera

Temat wydaje się prosty, odpowiedź szybka – skoro chodzi o leki, recepty powinny być realizowane niezwłocznie po opuszczeniu gabinetu lekarskiego. Jednakże pacjenci nie zawsze od razu po otrzymaniu recepty udają się do apteki celem jej realizacji.

Powody bywają różne: praca, urlop, codzienne obowiązki, brak środków finansowych. To wszystko sprawia, że pacjenci przychodzą zrealizować receptę w późniejszym terminie. Jak wtedy stwierdzić, czy recepta jest jeszcze ważna? Czy możliwe jest wydanie leku? Od jakiej daty liczyć termin ważności recepty? I jak liczyć ten termin? Czy rodzaj przepisanego leku wpływa na termin ważności recepty? Kto decyduje o ważności recepty i kto może ją wydłużyć? Na te pytania postaram się odpowiedzieć poniżej.

Kiedy ważna jest recepta?

Rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie recept lekarskich z dnia 8 marca 2012 r. (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 62, dalej: „Rozporządzenie”) określa sposób i tryb wystawiania recept lekarskich, wzór recepty uprawniającej do nabycia leku, środka spożywczego specjalnego przeznaczenia żywieniowego, wyrobu medycznego, wyposażenia wyrobu medycznego, wyrobu medycznego do diagnostyki in vitro, wyposażenia wyrobu medycznego do diagnostyki in vitro, sposób zaopatrywania w druki recept i sposób ich przechowywania, sposób realizacji recept oraz kontroli ich wystawiania i realizacji.

Recepta, którą otrzymujemy od lekarza, powinna być zatem zgodna z obowiązującym wzorem, wypełniona czytelnie, zawierać podstawowe dane pacjenta, dane dotyczące przepisanych leków oraz musi być opatrzona datą wystawienia, jak również zawierać dane osoby uprawnionej do jej wystawienia. Tylko po spełnieniu tych warunków farmaceuta zrealizuje receptę.

Jak długo ważna jest recepta?

Ważność recept, a właściwie terminy ich realizacji są ściśle określone w par. 17 wyżej wskazanego Rozporządzenia, zgodnie z którym:

1. Termin realizacji recepty nie może przekroczyć 30 dni od daty jej wystawienia, a w przypadkach określonych w par. 8 ust. 3 30-dniowy termin realizacji jest liczony od naniesionej na receptę daty realizacji „od dnia”.
2. Termin realizacji recepty na antybiotyki w postaci preparatów do stosowania wewnętrznego i parenteralnego nie może przekroczyć 7 dni od daty jej wystawienia albo naniesionej na receptę daty realizacji „od dnia”.
3. Termin realizacji recepty na leki, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego sprowadzane z zagranicy dla pacjenta na zasadach określonych w art. 4 ustawy Prawo farmaceutyczne albo w art. 29a ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia nie może przekroczyć 120 dni od daty jej wystawienia.
4. Termin realizacji recepty na preparaty immunologiczne wytwarzane indywidualnie dla pacjenta nie może przekroczyć 120 dni od daty jej wystawienia.
5. W przypadku przepisania na receptę więcej niż jednego leku, termin realizacji recepty liczony jest indywidualnie dla każdego z nich.

Z powyższego wynika, iż recepta na większość preparatów dostępnych w aptece ważna jest 30 dni.

Do obliczenia terminu realizacji recept stosuje się przepisy kodeksu cywilnego (dalej k.c.). Zgodnie z art. 111 k.c. termin oznaczony w dniach kończy się z upływem ostatniego dnia. Jeżeli początkiem terminu oznaczonego w dniach jest pewne zdarzenie (w naszym przypadku data wystawienia recepty), nie uwzględnia się przy obliczaniu terminu dnia, w którym to zdarzenie nastąpiło. Z powyższego wynika, że termin ważności recepty biegnie od na-

TERMIN REALIZACJI RECEPTY NIE MOŻE PRZEKROCZYĆ 30 DNI OD DATY JEJ WYSTAWIENIA, A W PRZYPADKACH OKREŚLONYCH W PAR. 8 UST. 3 30-DNIOWY TERMIN REALIZACJI JEST LICZONY OD NANIESIONEJ NA RECEPCIE DATY REALIZACJI „OD DNIA”.

**TERMIN REALIZACJI
RECEPTY NA
ANTYBIOTYKI
W POSTACI
PREPARATÓW
DO STOSOWANIA
WEWNĘTRZNEGO
I PARENTERALNEGO
NIE MOŻE
PRZEKROCZYĆ 7
DNI OD DATY JEJ
WYSTAWIENIA ALBO
NANIESIONEJ NA
RECEPCIE DATY
REALIZACJI „OD DNIA”.**

stępnego dnia po jej wystawieniu albo następnego dnia po dniu wyznaczonym przez lekarza. Realizacja recepty możliwa jest do godziny 24 ostatniego dnia.

Należy jednak zapamiętać, że mimo powszechnego przekonania 30 dni to nie to samo co miesiąc. Postaram się to zobrazować na poniższych przykładach:

- Recepta została wystawiona 15 kwietnia – można ją zrealizować do 15 maja (kwiecień ma 30 dni), nie ma zatem różnicy pomiędzy miesiącem a 30 dniami.
- Recepta została wystawiona 31 grudnia – można ją zrealizować do 30 stycznia, a nie 31 stycznia.

Jak widać, różnica wynosi jeden dzień, ale w wypadku recepty jest to bardzo istotne. 30 dni są również ważne recepty na tzw. leki robione, czyli preparaty wykonywane na zamówienie w recepturze – wszelkiego rodzaju maści, syropy, czopki itd. Wspomnieć tutaj należy o receptach, które są

wystawiane na tzw. „cito”. Oznacza to, że taki lek musi zostać wykonany przez aptekę w przeciągu 4 godzin (zakładając oczywiście, że apteka ma na stanie składniki do jego wykonania). Standardowy bowiem czas na wykonanie leku recepturowego wynosi 48 godzin. Istotne jest jednak, że „cito” obowiązuje tylko w dniu wystawienia recepty. Jeżeli pacjent zgłosi się z taką receptą po kilku dniach, to receptę tę traktuje się wówczas jako zwykłą receptę z lekiem recepturowym – jest ważna 30 dni, a apteka ma 48 godzin na wykonanie leku.

Wyjątki od terminu standardowego

Czy wszystkie recepty są ważne 30 dni? Niestety nie. Są preparaty, które mają krótszy lub dłuższy termin ważności. Zaliczane są do nich przede wszystkim antybiotyki, preparaty sprowadzane z zagranicy oraz leki immunologiczne sporządzane specjalnie dla indywidualnego pacjenta.

Zgodnie z ust. 2 Rozporządzenia termin

realizacji recepty na antybiotyki w postaci preparatów do stosowania wewnętrznego i parenteralnego nie może przekroczyć 7 dni.

Warto jednak pamiętać, że 7-dniowy okres ważności recepty dotyczy jedynie antybiotyków stosowanych wewnątrznie – doustnie lub parenteralnie. Jeżeli jednak został przepisany preparat na bazie antybiotyku, który występuje w postaci maści czy płynu, wówczas receptę realizuje się w „standardowym” terminie 30 dni.

O wiele dłużej są ważne recepty na preparaty immunologiczne, które wykonuje się na specjalne zamówienie dla indywidualnego pacjenta. Recepta na tego typu preparaty jest ważna przez okres 120 dni od daty wystawienia (tutaj termin ten został wydłużony, gdyż w poprzedniej wersji rozporządzenia wynosił 90 dni).

Również taki długi (120-dniowy) termin ważności recepty przewidziany został dla leków, środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego sprowadzanych dla pacjenta z zagranicy.

Recepty z pogotowia

Przez pewien czas słyszalne były spory co do terminu ważności recepty wypisanej na pogotowiu, SOR-ze czy w innej placówce tzw. pomocy doraźnej. Spory wynikały z faktu, iż jakiś czas temu recepty te były ważne tylko 7 dni. Obecnie jednak obowiązujące rozporządzenie w sprawie recept lekarskich nie wprowadza w tej kwestii żadnego wyjątku, recepta taka jest zatem ważna 30 dni, czyli jak standardowa, zwykła recepta. Zakładając oczywiście, że nie ma na niej antybiotyku, bo wówczas wracamy do 7-dniowego okresu ważności.

„Recepta odroczone” – co to takiego?

Recepta może mieć dwie daty – datę wystawienia oraz datę realizacji „od dnia”. Jeśli na recepcie tylko pole „data wystawienia” jest wypełnione, a położone niżej – „data realizacji od dnia” – nie, to ważność recepty liczona jest od daty jej wystawienia. Jeśli jednak wypełnione są oba pola, ważność recepty liczona jest od „daty realizacji”.

Przykład:

- Data wystawienia: 1.03.2016
- Data realizacji od dnia: 1.04.2016.

Oznacza to, że receptę możemy zrealizować dopiero 1 kwietnia – ani dnia wcześniej. Ważność takiej recepty wynosi również, co do zasady, 30 dni, ale od daty realizacji. Innymi słowy, będzie można ją zrealizować do 1 maja, mimo iż to już dwa miesiące po wizycie u lekarza. Recepty tego typu nie obowiązują na leki immunologiczne wytwarzane indywidualnie dla pacjenta oraz na leki sprowadzane z zagranicy, gdzie 120-dniowy termin ważności recepty liczy się od daty jej wystawienia.

Tego rodzaju recepty mają zastosowanie przede wszystkim w przypadku następujących po sobie okresów stosowania.

**TERMIN REALIZACJI
RECEPTY NA
PREPARATY
IMMUNOLOGICZNE
WYTWARZANE
INDYWIDUALNIE
DLA PACJENTA NIE
MOŻE PRZEKROCZYĆ
120 DNI OD DATY JEJ
WYSTAWIENIA.**

REKLAMA

z powyższym terminu ważności recepty nie przedłuży dzień wolny od pracy, a wstrzymanie się przez pacjenta do ostatniego dnia ważności recepty będzie się wiązało z koniecznością poszukania czynnej apteki celem wykupienia leku.

Termin ważności recepty nie zostanie także wydłużony przez zamówienie leków. Najpóźniej w ostatnim dniu ważności recepty leki muszą zostać odebrane, a recepta zrealizowana.

Cytowany wyżej par. 17 Rozporządzenia precyzyjnie bowiem określa terminy ważności recepty. Terminy te w żaden sposób nie mogą być zmieniane, tj. np. przedłużane. Po upływie wskazanych w Rozporządzeniu terminów recepta lekarska traci ważność, a jej zrealizowanie (wydanie produktu leczniczego) przez aptekę uznaje się za działanie naruszające prawo i wiąże się przede wszystkim z koniecznością zwrotu refundacji za dany lek, jeżeli z taką został wydany.

Co powinien zrobić pacjent, gdy recepta straciła ważność

W przypadku przeterminowania recepty pacjent powinien udać się do lekarza po nową receptę, bądź też poprosić, by ten receptę poprawił, czyli zaktualizował datę. Jednakże musi to zrobić ten sam lekarz, który wystawiał receptę – niezbędna jest bowiem jego pieczęć i podpis. Najprostszym rozwiązaniem dla pacjentów byłoby natomiast realizowanie recept niezwłocznie, co jest uzasadnione chociażby z uwagi na przyczynę, dla której dany lek został przepisany. Rola uświadamiania w tym zakresie powinna leżeć w gestii lekarza przepisującego lek.

O czym jeszcze należy pamiętać?

W przypadku przepisania przez lekarza na receptę więcej niż jednego leku, termin realizacji recepty liczony jest indywidualnie dla każdego z nich.

Co istotne, w przypadku recept nie ma zastosowania art. 115 k.c., wskazujący, iż jeżeli koniec terminu do wykonania czynności przypada na dzień uznany ustawowo za wolny od pracy, termin upływa dnia następnego. Wynika to z faktu, iż apteki dyżurujące czy też apteki całodobowe są czynne cały rok, na okrągło. W związku

W PRZYPADKU PRZEPISANIA NA RECEPTĘ WIĘCEJ NIŻ JEDNEGO LEKU, TERMIN REALIZACJI RECEPTY LICZONY JEST INDYWIDUALNIE DLA KAŻDEGO Z NICH.

Izabela Libera

Radca prawny, prowadzi własną kancelarię od 2005 r., współpracowała z wiodącymi polskimi kancelariami prawnymi. Posiada kilkunastoletnie doświadczenie w obsłudze spółek handlowych oraz prowadzeniu sporów sądowych. Zajmuje się prawem cywilnym, w tym prawem nieruchomości i służebnościami, prawem farmaceutycznym i procedurą cywilną. Jest mediatorem Polskiego Centrum Mediacji.

Paso trading

Plaster opatrunkowy jałowy Pasocare MED. Przeznaczony jest do absorbowania krwi lub wysięków z rany oraz jej ochrony przed infekcjami. Wykonany z włókniny, przeznaczony do jednorazowego użytku. Dostępny w różnych rozmiarach.